

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

איש לרעהו

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת
ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש ה כסלו תשפ"א: הדלקת נרות: ירושלים: 4:02 תל-אביב: 4:16 חיפה: 4:06 מוצאי שבת: ירושלים: 5:16 תל-אביב: 5:17 חיפה: 5:15 ר"ת: 5:54

פרשת תולדות

תפלה על הזולת

תפלה על הכלל קודמת לפרט...

כ"ק האדמו"ר מסוכוטשוב – רבי אברהם ברנשטיין זצ"ל (בעל אבני נזר) היה אומר: "כל אדם יכול להושיע לחברו על ידי תפלתו, אבל זאת בתנאי שצרתו של חברו תהא נוגעת עד נקודת לבו. אבל אין זה דבר קל להרגיש במדה את צרתו של חברו עד שיראה אותה כצרתו ממש. לכן צריך להיות איש המעלה".

ואכן, האדמו"ר עצמו, שצרת הזולת היתה נוגעת עד "נקודת לבו", היה לא פעם מפסיק מלימודו, החשוב לו מכל, ואומר פרקי תהלים ומתפלל עבור מי שהיה זקוק לרחמים.

ומורגל היה בפיו: "הדאגה לכלל ישראל קודמת לדאגה לפרט!" ואפילו אם נוגע היה הדבר לאחד מבני משפחתו הקרובים.

פעם נכנסה רעייתו עם נכדתם לפני תפלת "כל נדרי" וביקשה ממנו להתפלל עבורה שיוכלו להשיאה בהרחבה. השיב לה: "עכשיו הזמן להתפלל בעד הכלל ולא בעד הפרט".

מגדולי החסידות

"לנו המים"...

המעשה הבא אירע בארץ פורטוגל. היתה עצירת גשמים. ביקשו מהגאון **רבי יצחק אבוהב זצ"ל**. כי יעמוד בתפלה על הגשמים כי בנפשם הדבר. עבר רבי יצחק לפני התיבה והפציר בתפלתו. בעת הוצאת הס"ת, דרש בפרשת תולדות בפסוק "לנו המים" וצעק במריירות: "רבש"ע גלוי וידוע לפני כיסא כבודך כי ישראל בצער לפני האומות על אודות המים... רחם על עמך... ויצעק וחזר וצעק: "לנו המים! לנו המים! איני זו מכאן עד שתרחם על בניך". ואכן תוך זמן קצר התקדרו השמים בעננים ומטר ניתך על הארץ. **מעשי חכמי הספרדים**

"על מה אנו מצירים ומשוועים"...

בט' כסליו תשע"א הורה הגרי"ש אלישיב זצ"ל להתחיל לומר תפלת "ועננו בורא עולם" על עצירת הגשמים. העירו בפניו שהרי שנה זו מעוברת ונחשב כאילו אנו בתחילת חשוון, ועדיין אין זו שנת בצורת. **השיב** להם הרב אלישיב: "עיקר הזעקה שלנו אינה על השנה השחונה. עצירת הגשמים היא רק התוצאה. הזעקה האמיתית היא, איך יתכן שכבר חודש ימים אנו משוועים "ותן טל ומטר" ואיננו נענים! הלא נתקיים בנו הכתוב: "גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי" (איכה ג-ח). על כך אנו מצירים ועל כך אנו משוועים: "ועננו בורא עולם במדת הרחמים!"

ישא ברכה

להתפלל ולבקש רחמים על הזולת הזקוק לישועה!

נלמד מהפסוק: "זיעתך יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה היא" (פרק כה-כא)

וכתב הרשב"ם: "לנכח אשתו" – פירוש בשביל אשתו. וביאר דבריו הגאון רבי מאיר שמחה מדווינסק זצ"ל (בספרו משך חכמה). כי יצחק היה בטוח שיהיה לו זרע, שהרי הבטיח השי"ת לאברהם "וקראת את שמו יצחק והקימותי בריתי איתו... לזרעו אחריו" וכל חששו היה כי יתכן שיתנו לו בן מאשה אחרת. לכן התפלל כפי שהובא במדרש (פ' סג) שהיה אומר: רבנו של עולם, כל בנים שאתה נותן לי יהיו מן הצדקת הזו. וכך פירש גם הספורנו: אף על פי שהובטח על הזרע שיירש, התפלל להשי"ת שיתן לו אותו הזרע מזאת ההגונה הנצבת נכחו.

שונה מצות התפילה משאר המצוות, לא די בה הכוונה הנדרשת בשעת עשיית המצוה כבשאר המצוות, אלא נדרש לה תנאי בסיסי קודם למעשה, והוא שיאמין בלבו ויכיר בדעתו בכל הטובות שעושה עמו הקב"ה, וידע ויחוש כי אינם כלל מכוחו וזכותו אלא רק מחסדי ורחמי ה' עליו ממילא אין לו על מי להשליך יתנו ובמי לתלות מבטחו אלא בהקב"ה בלבד, כל זה עוד בטעם נוגש לתפלתו. שכן רק כאשר יגש לתפלה מתוך ידיעה והרגשה כזו, כעבד קמיה מריה - שאין לו משלו כלום, יקיים את מצוות התפלה כהלכתה "לעובדו בכל לבבכם" - זו תפלה:

לפיכך היו החסידים הראשונים שוהין שעה אחת כדי שיכוונו לבם לאביהם שבשמים. אין הפירוש שיכוונו בשעת התפלה לאביהם שבשמים, אלא שעוד קודם שמתפללים יכינו עצמם לתחושה הזו שאין להם משלהם כלום אלא הכל מבורא עולם ומתוך כך מתפללים.

זהו שאמר דוד המלך ע"ה: "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת"... ולכאורה מה פשר המלים "לכל אשר יקראוהו באמת" וכי יש קריאה לה' שאינה אמיתית? אלא "יקראוהו באמת" היינו שמרגישים באמת שאין מי שיכול לעזור ולהגן ולהושיע אלא השי"ת בלבד, וכאשר מתוך תחושה כזו מתפללים אליו, נחשב "יקראוהו באמת" ואז "רצון יראוי יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם". וכמש"כ "רוצה ה' את יראוי את המיחלים לחסדו".

את היסוד הזה למדנו מהפסוק (ב-ה) "כי לא המטיר ה'... ואדם אין לעבוד את האדמה". ופירש"י: "ומה טעם לא המטיר? לפי שאדם אין לעבוד את האדמה ואין מכיר בטובתן של גשמים, וכשבא אדם וידע שהם צורך לעולם התפלל עליהם וירדו. למדנו מכאן: (א) שה' לא נותן אם לא מתפללים. (ב) שאין תפלה נחשבת אלא רק כשהיא מתוך שמכירים בטובה עליה מתפללים.

עלון השבוע פרשת תולדות הוקדש לעילוי נשמת
האשה הצדקנית מרת צילה בת סוזן ע"ה לרגל השלושים לפטירתה
נלב"ע כ"ג תשרי תשפ"א
ת.נ.צ.ב.ה.

כל אנשי המקום מתברכים מזכותו של הרב

מעשה שהיה בתושב קוממיות שנולד לו בן בשעה טובה, וביקש לכבד את רב המושב הגאון **רבי בנימין מנדלסון** זצ"ל, בסנדקאות. רבי בנימין שכבר שימש כסנדק אצל בן אחר של אותו יהודי, לא אבה לקבל את הסנדקאות פעם נוספת כמובא ענין זה (בשו"ע יו"ד רסה-יא) אולם האיש עמד בעקשנות על בקשתו.

באותם ימים נזדמן הרב מנדלסון לבקר אצל מחותנו **כ"ק האדמו"ר רבי אהרן מבלעזא** זצ"ל וחשב להציע לפניו את הענין. בנוסף לכך, התכוון הרב מנדלסון כמנהגו להניח בפני הרבי קויטלאך מתושבי קוממיות, איש איש ובקשתו.

כאשר נכנס הרב מנדלסון לחדר הרבי מבעלזא עם פתקאות בני המושב, אמר לו הרבי שיניח לפניו רק את הפתקא שלו, שכן כאשר מתברך רב המקום, מתברכים בזכותו כל אנשי המקום הנכללים בברכתו.

הוסיף הרבי ואמר: הגם שידועים דברי **הרמ"א** שאין לתת פעמיים סנדקאות לאדם אחד, נוהגים שלא להקפיד בזה ברב העיר, והטעם לזה כי כל צינור ההשפעה לבעלי הבתים, בא מן השמים על ידי המנהיג שהוא רב המקום.

ומכיון שכך, שעל ידי הרב ובשבילו מתברכים כל בני המקום בשפע רב, אזי יוכלו הם לחזקו ולתומכו שיוכל לשבת על התורה והעבודה, ולשמור משמרת הקודש, למען כבוד ה' ותורתו. סיים הרבי דבריו באומרו: "ובכן אברך אותך ועל ידך יתברכו כל בני קהילתך בשבילך, בשפע טובה לחיים ולברכה".

כאשר שמע הרב מנדלסון את הדברים הללו יוצאים מפי הרבי, השתומם מגודל קדושתו שהשיב לו תשובה ברורה גם על ספקותיו בדבר הסנדקאות, טרם שישאל את שאלתו, אין זאת אלא כי רוח הקודש נזרקה מפיו בבחינת "טרם יקראו ואני אענה".... **הלמות עמלים - ח"ב**

רפואה מברכת הצדיק

בוינה היה דר חסיד טשורטקוב שהיה לו מכר הרחוק מדרך החסידות, ואשר בקושי היה שומר תורה ומצוות. הלה נתקף במחלה קשה, ובהיותו איש אמיד, לא חסך בהוצאות רופאים ורפואות. הוא פנה אף לרופאים המומחים הגדולים ביותר, אולם ללא הועיל. הרופאים לא נתנו לו תקוה לרפואה....

כאשר פגש במכרו החסיד, סח לפניו הלה את מצבו הקשה. אמר לו החסיד, הלא נמצא אתנו בוינה איש מופת, שרבים נעזרים בו בעת צרתם, הלא הוא **כ"ק האדמו"ר רבי ישראל מטשורטקוב** זצ"ל לך אליו ותושע על ידו, הלה סירב בתחילה. אך עקב מצבו החמור נאלץ להתלות עם חברו לרבי.

בבואו לרבי תיאר לפניו את מחלתו, ואת כל הדיאגנוזות של גדולי הרופאים אודותיו. יעץ לו הרבי ללכת לרופא פלוני וברכו שיהיה לו רפואה שלימה. כשהתברר לחולה שהרבי שלחו לרופא פשוט, התלונן באזני חברו החסיד: רופאים גדולים לא מצאו מזור למחלתי, ומה יועיל רופא זוטא שכזה?! אולם החסיד אמר לו: עשה מה שהרבי ציוה ותזכה לרפואה. הלך הלה לאותו רופא ותוך זמן קצר הבריא לגמרי.

מרוב פליאתו ביקש מחברו החסיד שיבוא עמו שוב לרבי. נכנסו ובישרו לו על הרפואה. אזר עוז אותו יהודי ושאל את הרבי: כיצד יתכן שהרופאים הגדולים לא הצליחו, ואילו אותו רופא זוטא הצליח לרפא אותי!!

השיב לו הרבי: "מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות".... לא הבינו את התשובה עד שבחוץ הסביר להם בנו של הרבי: "מכאן" - מבית הצדיק ומברכתו, נתנה רשות לרפאות, ואין זה משנה אם הרופא מומחה או זוטא, הקב"ה הוא מרפא את החולים".... **מדברנא דאומתיה**

כמו אב שמברך באהבה....

אחד מתלמידי ישיבת מיר בירושלים, שהיה בן חוץ לארץ, נכנס לביתו של ראש הישיבה הגאון **רבי נתן צבי פינקל** זצ"ל, בערב יום הכיפורים ובקשה בפיו: מכיון שרחוק הוא מהוריו מאות אלפי קילומטרים, מעונין הוא לקבל ברכה חמה מפיו של ראש הישיבה, תחליף ל"ברכת הבנים" שנותן האב בערב היום הקדוש - יום הכיפורים....

רבי נתן צבי לא פטרו בברכה חמה בלבד, כיוצא ידי חובה, הוא לבש במיוחד את הקיטל, פתח את המחזור ובירכו "ברכת הבנים" בכוונה גדולה, בהתרגשות וברתת כמו אב שמברך באהבה את בנו בשרו. **הלמות עמלים**

ברכה מעולה ומושלמת, היא זו הבאה מתוך שמחה וטוב לבב !

נלמד מהפסוק: "זעשה לי מטעמים... ואכלה בעבור תברכך נפשי" (פרק כז-ד)

וכתב רבינו בחיי אין כוונת יצחק בשאלת המטעמים בתענוג הגוף וחוש הטעם, אלא כדי שתהיה נפשו שמחה ומתענגת. כי בהתחזק כוחות הגוף יתעוררו כוחות הנפש ומתוך שמחת הנפש תחול עליו רוח הקודש כמו שאמרו חז"ל: "אין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות, אלא מתוך שמחה".... [ובספר איש לרעהו (עמ' רנ"ב) הטעמנו, לפי"ז, שלכן ביקש יצחק דוקא ציד של בשר, ולכן הובא לו גם יין. כדי שתהיה הברכה מתוך שמחת הנפש שהי "אין שמחה אלא בבשר ויין"....]

נמצאנו למדים, שמלבד הכח הטבעי שיש בכוונת הברכה מאבא לבן, יש גם את כח השמחה שבברכה ואת כח הכרת הטוב למטיב. כח הברכה מאב לבן מצינו להלן (לב-א) "וישכם לבן בבוקר וינשק לבניו ולבנותיו ויברך אתהם", ופירש הספורנו: כבר אמרו על תהי ברכת הדיוט קלה בעיניך (מגילה טז), אמנם סיפר (הכתוב) ברכת לבן לבנותיו, להורות שברכת האב אשר היא על בניו בכל נפשו, בלי ספק ראוי שתחול יותר בסגולת צלם אלוקים המברך, כאמרו "בעבור תברכך נפשי". [ויש לרמוז כן כשהתחנן עשו לקבל את הברכות אמר "ברכני גם אני אבי", ולא רק "ברכני גם אני" כי הבין את המשמעות כשה"אבא" מברך].

בתקופתנו, מחמת המצב, נזהרים בברכות איש לרעהו שלא יהיו עם נתינת או לחיצת יד. ויש לדון האם על ידי כך ישנה גריעותא בעצם איכות הברכה?

נמצאנו בספר **תפארת שלמה** (לרבי שלמה הכהן מרדומסק זצ"ל) שכתב כי הברכה עוברת דרך ידי המברך וכמו שכתוב בפסוקים "וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם". וכן נרמז "איש כמתנת ידו כברכת ה' אלוקיך אשר נתן לך". וכן מובא בלשון רש"י על הפסוק שאמר הקב"ה לאברהם "והיה ברכה" - הברכות נתונות בידך....

ומבאר התפארת שלמה שזה ענין ההנהגה כשאדם רואה את חברו, נותן לו שלום ביד, כי כל איש אשר מברך לרעהו ומבקש לראות טובתו, הברכות מסורות בידו להשפיע לרעהו מידו, ומברכתם יתברכו ממקור הברכות מברכת ה' אלוקיך אשר נתן לך.

ובמקום אחר ביאר התפארת שלמה את מה שאומרים בתפלת מוסף של חג "מפני היד שנשתלחה במקדשך.... איש כמתנת ידו כברכת ה' אלוקיך אשר נתן לך" שניתן הכח בידיו של אהרן, אשר בהרמת ידיו היו מתברכים מחמת גודל הקדושה שהיתה שורה עליהם. לכן המנהג בבני אדם, כאשר יתראו יחד תוקעים כפיהם זה לזה, ואומרים "שלום עליכם", וזה משיב לו "עליכם שלום". כי בהרמת ידיהם באהבה זה לזה יש כח בידם להשפיע כל אחד ואחד לחברו ברכת שלום וכל טוב. ולכן בשעת חורבן בית המקדש מחמת שנאת חינם, נאמר "מפני היד שנשתלחה במקדשך", שנחסר מהם ברכת היד. וכאשר יצמח לנו מהרה הגאולה בקרוב על ידי האחדות, מסיים "כברכת ה' אלוקיך אשר נתן לך", הכח במתנת היד על ידי הרמת ידיו להשפיע כל טוב. עכ"ד.

ואמנם לאידך גיסא, הביא בספר **דברי תורה** (ח"ט) על הסבא קדישא **רבי שלמה אליעזר אלפאנדרי** זצ"ל, שבדרך כלל לא היה מושיט ידיו לשלום [מלבד לאיש חכם מפורסם], ורק היה אומר בפיו שלום. וטען כי נתינת היד זהו דרך חדשה לא שיערום אבותינו, ורק הנהיגו כך במדינות אירופה, אבל מקודם לא נהגו

אבותינו אלא רק לומר בפה ולהשיב שלום.

ואולם העיר על זה (בספר הנ"ל) שהרי שנינו (באבות פ"ו) שסיפר רבי יוסי בן קסמא שהיה מהלך בדרך ופגש באדם אחד, "ונתן לי שלום והחזרתי לו שלום" ומלשון "ונתן" משמע שנתנת השלום היתה מיד ליד, שכן רק לאחר מכן כתוב "אמר לו" שאז התחיל הדיבור ביניהם. וכדמצינו בלשון התורה (ויקרא יד) "ונתן הכהן" בהזאות, שזהו נתניה ביד. עכ"ד.

וזה מכבר הבאנו (ב"איש לרעהו") את עדותו של הגאון **רבי ברוך דוב פוברסקי שליט"א** שאמר את הדברים הבאים: "זכורני כי הגרי"ז **סולוביציץ** זצ"ל לא נעם לו ענין לחיצת ידים, וכשהיה מברך בברכת "שלום עליכם" או "שבת שלום" לא היה מושיט את ידו למתברך, ואפילו אם היו מושיטים לו יד היה רק נוגע בעלמא לצאת ידי חובת המושיט ולא היה לוחץ יד, מפני שדעתו היתה כי מנין לנו מקור שיש ענין בלחיצת ידים ומה שייך ענין זה לברכה".

והוסיף רבי ברוך דוב לספר: "אמרתי דבר זה למו"ר הגרא"א **דסלר** זצ"ל, ואמר על זה, הרי מנהג ישראל הוא, ולא מאליו הגיע מנהג זה, ואי אפשר לבטל הענין הזה, והוסיף עוד, כי מפרשת ויחי יש מקור לזה, שיעקב הניח ידיו על ראש אפרים ומנשה ושיכל את ידיו ויוסף רצה לשנות הסדר, ואם אין ענין בנתנית היד כלל מדוע נתן יעקב את ידיו עליהם, וגם מה זה משנה על מי נתן יד ימין ועל מי יד שמאל.

אלא על כרחך רואים מכאן שיש בברכה ענין של נתנית יד על ראש המתברך, שיש בזה איזה התקשרות בין המברך למתברך, ואולי מפני שזה גורם קרבה יתירה והתעוררות לברך יותר. עכ"פ מבואר שיש ענין נתנית יד, ומכיון שיד ימין חשובה יותר ומנשה חשוב יותר מאפרים, רצה יוסף שתהיה ימין יעקב על ראש מנשה. עכ"ד. **(נודה לקוראים הנכבדים אם יש בידם להוסיף לנו מידע ממקורות נאמנים בנושא זה, וזכות הרבים תהיה תלויה בהם, אפשר לשלוח לת.ד. 7807 ירושלים)**

"הלויים לא שרתו..."

סיפר הרב מוטל'ה גרומן ז"ל מחסידי סוכוטשוב בווארשה: בעת שעמד לבחינות הצבא, לא היה לו שום סיכוי להשתחרר כיון שהיה ממש גיבור בגבורת הגוף, על כן נסע אל רבו **כ"ק האדמו"ר רבי אברהם מסוכוטשוב זצ"ל (בעל האבני נזר)** לבקש את עצתו וברכתו.

אמר לו הרבי: "הרי אתה לוי והלויים לא שרתו." [כוונתו היתה לדברי חז"ל שבגלות מצרים, שבט לוי לא השתעבדו, ולא שירתו בעבודת מלך מצרים] ברכו הרבי ופטר אותו לשלום.

ביום המיועד התייצב ר' מוטל'ה לבחינה, ומצאו אותו בריא וחזק. הוא התגייס ושלחו אותו למחנה צבאי, אך שם משום-מה שכחו ממנו לגמרי. הוא ישב שם כחצי שנה ולא הטילו עליו שום תפקיד, ולא עשה שם מאומה.

באותה חצי שנה, מכיון שלא רצה להכשל במאכלות האסורות, היה כל מאכלו לחם עם דג מלוח, ושתה רק מים. מאכלה זו נחלש מאד, עד אשר בקושי עמד על רגליו.

והנה לאחר חצי שנה נזכרו בו אנשי הצבא ונכחו לראות עד כמה הוא כחוש וחלש. לאחר שבדקוהו קבעו שאינו ראוי לשרת בצבא והוא שוחרר לביתו כברכת האבני נזר וכדבריו שהלויים לא שרתו.

מתוך מאמר

אמת

להיות אמיתי במעשיו ובדיבוריו עם הזולת!

נלמד מהפסוק: "אולי ימושני אבי והייתי בעיניו כמתעתע" (כז-יב)

ואמרו חז"ל: כל המחליף בדיבורו [רש": משנה בדיבורו שלא יהיה ניכר] כאילו עובד עבודה זרה. כתיב הכא "והייתי בעיניו כמתעתע" וכתוב התם (חבקוק ג) "הבל המה מעשה תעתועים" (סנהדרין צב.). לאור דברי חז"ל אלו, הכינז שינה יעקב בדיבורו: התשובה היא כפי שכתב רש"י (מכות כד): לא רצה [יעקב] לשקר מתחילה... אלא שאמו הכריחתו ועל פי הדיבור, כדכתיב "עלי קללתך בני" ומתרגמינן "אלי אתאמר בנבואה".

נפסק בשו"ע (יו"ד סימן קנז ס"ב): אסור לאדם להגיד שהוא עכו"ם כדי שלא יהרגוהו. **והרמ"א** הוסיף: "אע"ג שאסור לומר על עצמו שהוא עכו"ם, מכל מקום יוכל לומר להם לשון המשתמע לתרי אפיין [לשני פנים] והעכו"ם יבין שהוא אומר שהוא עכו"ם והוא יכוון לדבר אחר.

עפ"י ביאר הגאון **רבי זלמן סורצקין** זצ"ל (באזנים לתורה - וירא) את הפסוק: "ויאמר אברהם אל שרה אשתו אחותי היא" (בראשית כ-ב). ותמוה: איך זה שאברהם לימד את שרה לומר שקר. וכן, איך אמר יצחק על רבקה "אחותי היא"!!

אלא - מבאר רבי זלמן - הרי מצינו לחכמה שנקראת "אחות" ככתוב (משלי ז-ד) "אמור לחכמה אחותי את", ומכיון שהיה אברהם טפל לשרה בנביאות לכן אמר "אחותי" כשכוונתו לחכמה, שהייתה אחותו בנבואה וחכמה, והוא לשון המשתמע לתרי אנפין כפסק הרמ"א.

בספר שלמי מועד מובא על הגאון **רבי שלמן זלמן אויערבאך** זצ"ל שנשאל על ראובן שבא לביתו של שמעון, אך שמעון אינו רוצה לקבלו כעת מכל סיבה שהיא, האם מותר לו לומר לאחד מבני הבית שיגיד לראובן שאינו נמצא בבית?

והשיב רבי שלמה זלמן שמותר לומר לו שאינו נמצא בבית, משום שאינו מחויב לקבל את כל מי שאינו רוצה לקבל, ואינו מוכרח לספר לכל אדם מה הוא עשה כעת בבית.

וגם לומר לו את האמת שאינו רוצה לקבלו מחמת סיבה כלשהי, גם זה אין לומר, דיש בזה משום דרכי שלום, שהלה עלול להפגע ולכעוס עליו, ואף שיאמר לו שעתה הוא עסוק, גם כן אי אפשר, דהרי אם יבוא אדם נכבד הרי כן יקבלו, נמצא שמראה לו בכך שאינו מחשיבו כראוי, וא"כ יש בזה משום דרכי שלום, ולכן מותר לשנות.

להקפיד על טהרת האמת...

פעם נכנס לביתו של הגרי"ז **סולוביציץ** זצ"ל ר"מ בישיבה והציג בפניו חידושי תורה, מאלו שהגיד בשיעור בפני התלמידים. נכנס עמו הגרי"ז במשאל ומתן של הלכה והעיר על דבריו בקושיות חזקות שהפריכו את כל יסוד הדברים.

הר"מ שחש שלא בנוח, ניסה להצטדק ואמר, כי אף הוא עצמו יודע שאין הדברים לאמיתתה של תורה אלא שאמר אותם לתלמידים ל"חידודא בעלמא"...

נזעק על כך הגרי"ז ואמר לתלמידים: להם אמרת את החידושים הללו, והלא יש בכך משום עושה מלאכת ה' רמיה"!! **הרב מבריסק**

על אדני האמת בלבד...

רבינו הגרא"מ שך זצ"ל הקפיד ששיעוריו יהיו בנויים על אדני האמת בלבד. כאשר התעוררו לו ספיקות אם הדברים תואמים את האמת נמנע מלהשמיע את השיעור. לא פעם אירע שהפסיק את שיעורו באמצע, כאשר בחורים הקשו על דבריו.

פעם הקשה לו תלמיד, בחור יהודה עדס (כיום ראש ישיבת קול יעקב), קושיה באמצע השיעור. הרב שך הפסיק מיד את השיעור. לאחר שעה קצרה, ניגש הרב שך לבחור ואמר לו תרוץ על קושייתו. שאל אותו בחור: "אם כך מדוע הפסיק הרב את השיעור?"

השיב לו הרב שך: "תרוץ זה אמנם עלה במחשבתי מיד, אך הייתי זקוק לזמן מה כדי להתבונן אם התרוץ אכן אמיתי הוא. לא רציתי להתעכב מדי באמצע השיעור, לכן הפסקתי את השיעור. **הלמות עמלים**

זמי בעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

תְּהוּדָה שֶׁל תּוּדָה

את עצמו ניצב בשערי הכולל שפעל בשכונת מגוריו. ראש-הכולל קלט אותו והיה מקדיש לו קצת זמן ללימוד. בכל פעם היה מעדכן אותי החייל על הנושאים אודותם שוחח עם ראש הכולל - וכל זאת כשהוא עולה לאוטובוס עדיין ללא כיפה.

* * *

יום אחד זה קרה. הוא עלה לאוטובוס עם כיפה. התיישב לצדי ואני לא מתייחס לשינוי. למה? כי זה היה פשוט לי שבאיזשהו שלב זה יקרה - כל כך פשוט וטבעי שלא היה לנו צורך אפילו לשוחח על כך...

באחת השיחות שלנו שהתנהלו במהלך הנסיעה סיפר שלאחר תום השירות הצבאי, הוא מתכנן לפתוח חנות-פלאפל. הוא רק לא לקח בחשבון שעד לסיום השירות יחול בו כזה שינוי דרמטי. במקום לגלגל כדורי חומוס הוא קבע חברותא עם אברך מאותו כולל בו ביקר...

לפני שנפרדנו הוא שלח אלי את חבר שלו. הקשר עם החבר נמשך ואף הוא בסייעתא דשמיא עבר את התהליך וחזר בתשובה שלימה!

* * *

כעבור יותר משנה ניגש אלי מישהו לקראת תפילת ערבית של מוצ"ש ומאחל "שבת שלום, הרב!" בשנייה הראשונה לא זיהיתי אותו אז הוא מציג את עצמו בתור "זה אני מהאוטובוס..." האמת: כבר בחתונה שלו, אליה הוזמנתי, בקושי זיהיתי אותו עם הכובע, חליפה, ויתר סממני הקדושה... וכעת הוא מאחל לי שמגיע לו מזל-טוב להולדת-הבת!

למה חשוב לי לפרסם את הסיפור? כי אני בעל המעשה ואלו לא דברים מפי השמועה. חשוב לכולנו לדעת עד כמה חשובה מילה אחת שנאמרת לזולת - בכוחה להצמיח דורות שלמים לעבודתו יתברך! איך התחיל כל הקשר שלנו? מה גרם לו להתיישב דווקא לידי מידי נסיעה?

ה'תודה' שהוא אמר לי ביום הראשון להכרותינו, והמחמאה שאמרתי לו ביום השני להכרותינו... מילה אחת אלפי צאצאים!!!

בכבוד רב, מ.ד.ר. בני-ברק

אני מתגורר בבני-ברק. לפני מספר שנים כיהנתי כמגיד-שיעור במודיעין-עילית, והייתי נוסע מידי יום ביומו לשיבה בתחבורה הציבורית. הנסיעות שלי היו במסלול ובשעה קבועים.

יום אחד עלה לאוטובוס חייל, מה שנקרא "חילוני". אני ישבתי במעבר, וכאשר ראיתי אותו מתקרב נכנסתי פנימה, ליד החלון, על מנת לפנות לו מקום ישיבה.

לפני שהוא ירד מהאוטובוס פנה ואמר לי 'תודה', קלטתי שמדובר באדם שיש לו עדינות - אך למאי נפקא-מינה? אני לא מכיר אותו. הוא לא מכיר אותי. נפגשנו פעם בחיים וזהו.

למחרת הוא שוב עלה לאוטובוס. והסיפור חזר על עצמו: אני ישבתי במעבר, וכאשר ראיתי אותו מתקרב נכנסתי פנימה, ליד החלון, על מנת לפנות לו מקום ישיבה. הוא התיישב לצדי בטבעיות ואני אמרתי לו שאתמול הבחנתי בעדינות המיוחדת שלו...

תוך כדי נסיעה הוצאתי מהתיק עלוני פרשת-שבוע על מנת לקרוא בהם בזמן הנסיעה. כאשר הבחנתי שהוא מנסה להציץ בהם, שאלתי אותו האם זה מעניין אותך? 'למה לא?' השיב. נתתי לו לקרוא ולאחר שסיים אמר שזה היה מאוד מעניין.

הדבר הפך לקביעות. הוא עולה לאוטובוס במקום קבוע, מתיישב לצדי, ואני מושיט לו עלונים לקריאה. הוא מאוד נהנה מהקריאה, אך מעבר לזה לא קרה הרבה. מידי פעם שוחחנו על דברים שעניינו אותו אך לא על יהדות.

כך חלפו להם כמה שבועות בלא שהוא ישתף אותי עם מה שמתרחש בליבו פנימה.

* * *

"אני לומד בכולל" בישר לי כעבור תקופת ההכרות הראשונה. לא הייתי צריך להיות בהלם, כי הכוונה לא הייתה שהוא לומד בכולל יום שלם - גם לא חצי יום. השירות הצבאי שלו הסתיים בכל יום בשעות הצהריים, אז היה חוזר הביתה.

ליד הבית פעל כולל אברכים ומשגלה הצעיר את אור היהדות, החליט לטעום באופן קצת יותר מעמיק. וכך מצא

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il